

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

Průzkum SP ČR

Ekonomická situace firem a dopady roku války na Ukrajině

12. – 25. 1. 2023

Průzkum SP ČR: Ekonomická situace firem a dopady roku války na Ukrajině

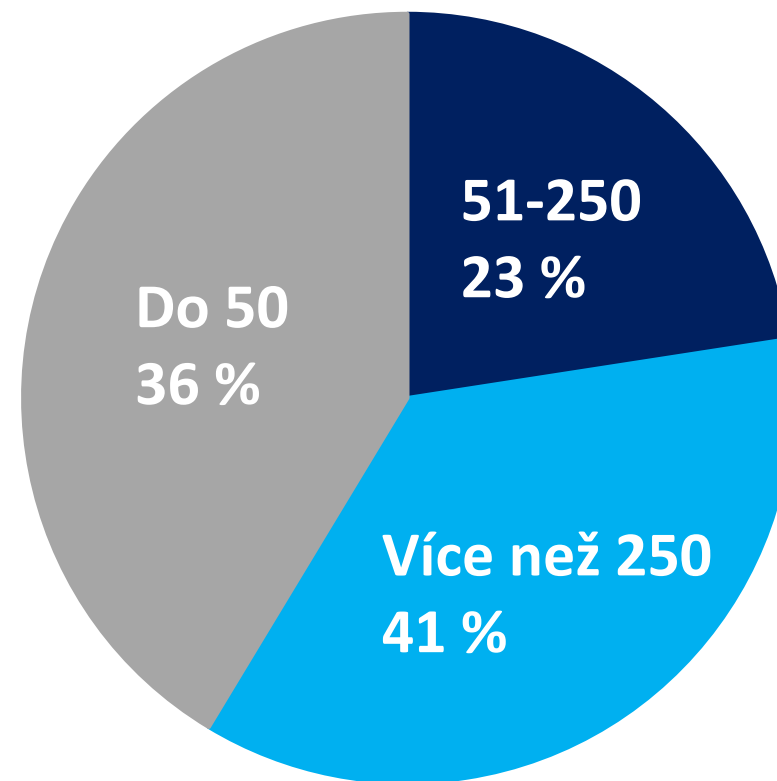

Trvání průzkumu:
12. – 25. 1. 2023

Počet respondentů:
136

(všichni respondenti neodpověděli na všechny otázky, počet respondentů je uveden u jednotlivých otázek)

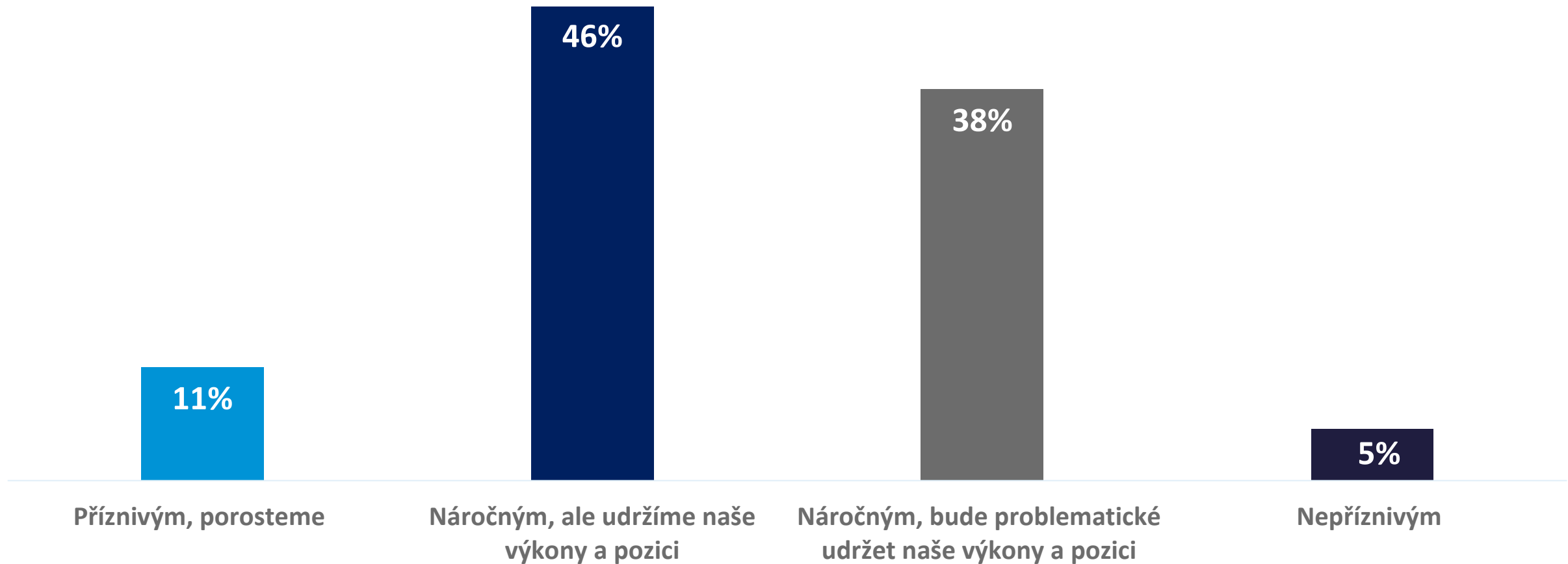
Respondenti podle počtu zaměstnanců:

Firmy očekávají, že i rok 2023 bude pro jejich podnikání náročný

- Navzdory pokračujícím problémům se firmy snaží udržet své pozice na trhu.
- **46 % firem předpokládá, že udrží své výkony a pozici na trhu.** 11 % firem dokonce očekává, že v letošním roce poroste.
- **38 % firem odhaduje, že pro ně bude problematické udržet výkony a pozici na trhu.** 5 % firem pak konstatuje, že rok 2023 pro ně bude nepříznivý.

Očekáváte, že rok 2023 bude pro vaše podnikání rokem: (N=132 respondentů)

Podniky očekávají pokles zisků

- 14 % firem odhaduje, že se jim zvýší zisky, víc než třetina firem očekává, že udrží zisk z předchozích let.
- **39 % podniků ale očekává pokles zisků.** Propadnutí do ztráty odhaduje 7 % firem, pokračování ztráty pak 6 % podniků.

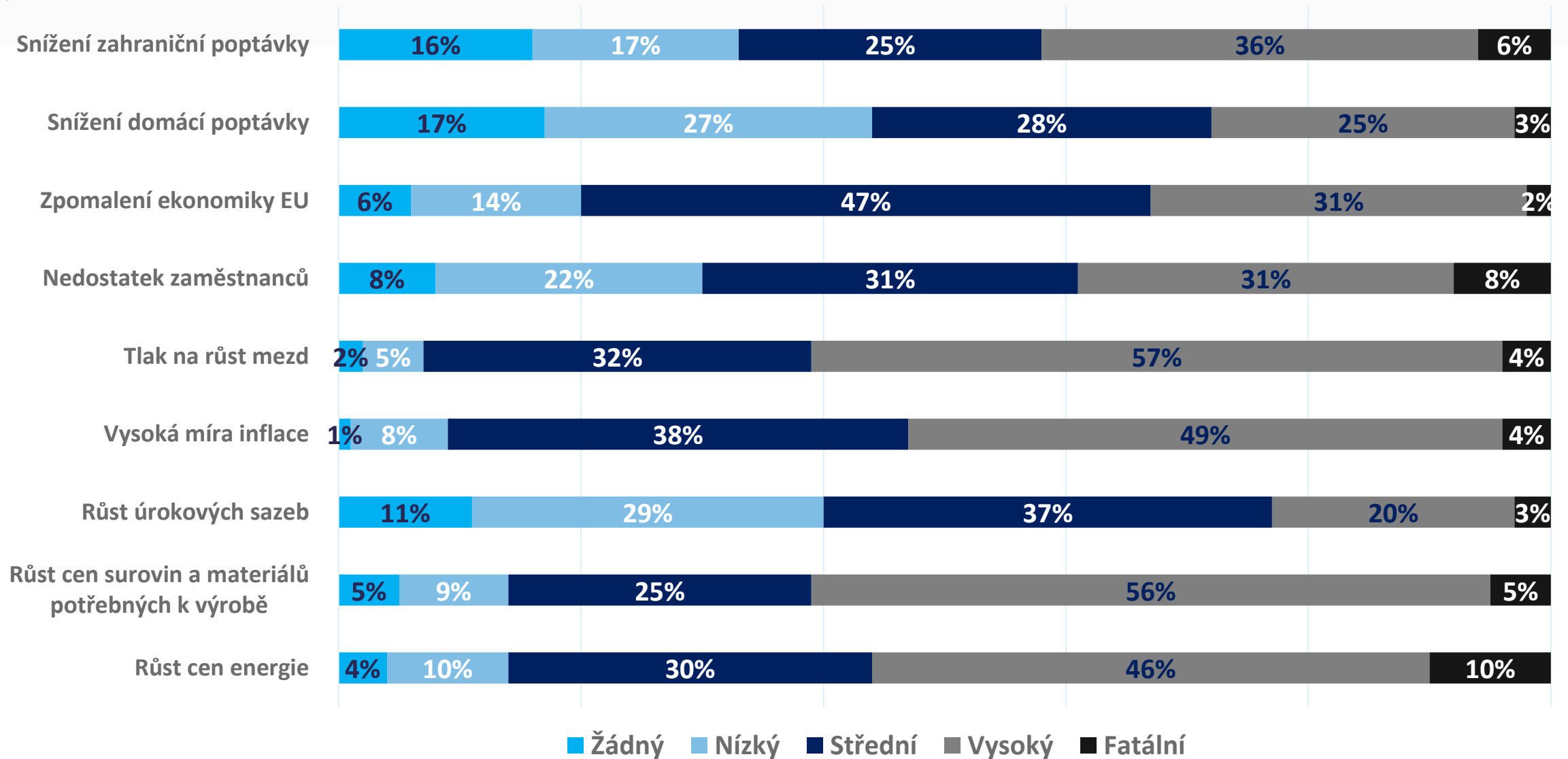
Jaký ekonomický vývoj odhadujete v roce 2023 za vaši společnost/odvětví z pohledu zisku? (N=126)

Firmy se nadále potýkají s problémy, které jim ztěžují podnikání

- **Na firmy nadále dopadají některé faktory, které výrazně ovlivňují jejich podnikání.**
- Je to zejména růst cen energie, zdražování surovin a materiálů potřebných k výrobě, vysoká míra inflace, tlak na růst mezd, nedostatek zaměstnanců či snížení domácí a zahraniční poptávky.
- **V porovnání s loňským jarem se ale ukazuje, že některé faktory už na firmy nedopadají tak výrazně, jako tomu bylo bezprostředně po vypuknutí války.**

Ohodnoťte, jaký dopad budou mít následující faktory na vaše podnikání v letošním roce. (N = 136)

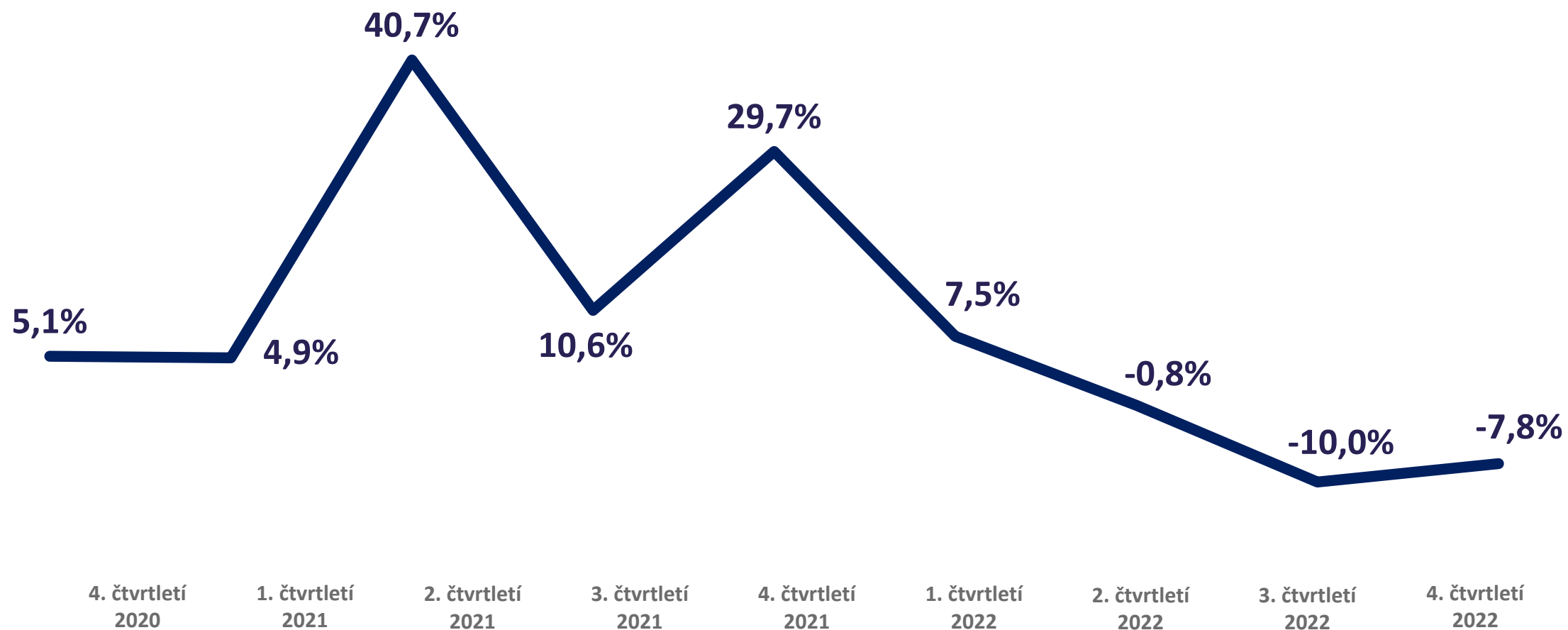

Firmám klesá poptávka

- **Aktuální nejistoty, jako je vysoká míra inflace, vysoké ceny energie, ale i očekávání zpomalení a téměř stagnace růstu HDP v eurozóně, se podepisují na poklesu poptávky a jejím očekávání pro rok 2023.**
- **Oproti předešlému roku se tato bariéra růstu firem zhoršuje a výhled zakázek v horizontu 3-6 měsíců je negativní.**
- **Výsledky společného šetření ČNB a SP ČR za 4. čtvrtletí 2022 potvrzují opatrný až pesimistický trend, rychlé tempo zhoršování očekávání zakázek z předešlého šetření se ale zastavilo.**

(Zdroj: Společné šetření ČNB a SP ČR za 4. čtvrtletí 2022)

Vývoj očekávání zakázek pro následujících 6 měsíců – vážené saldo

Tlak na úspory i růst cen trvá

- **Na aktuální situaci na trhu plánují firmy nejčastěji reagovat snížením provozních nákladů nebo zdražováním produkce.** Firmy se ale i nadále snaží šetřit. Investice do energetických úspor plánuje 59 % firem, 39 % podniků chce investovat do vlastních obnovitelných zdrojů energie.
- Firmy také hledají alternativní technická řešení (33 % podniků) a snaží se zvýšit produktivitu s využitím prvků digitalizace a Průmyslu 4.0 (34 % firem). Zároveň jsou ale také nuceny omezit investice do svého rozvoje (35 % podniků).

Jakými kroky plánujete reagovat na aktuální situaci na trhu? (N=136)

V oblasti investic jsou firmy opatrné

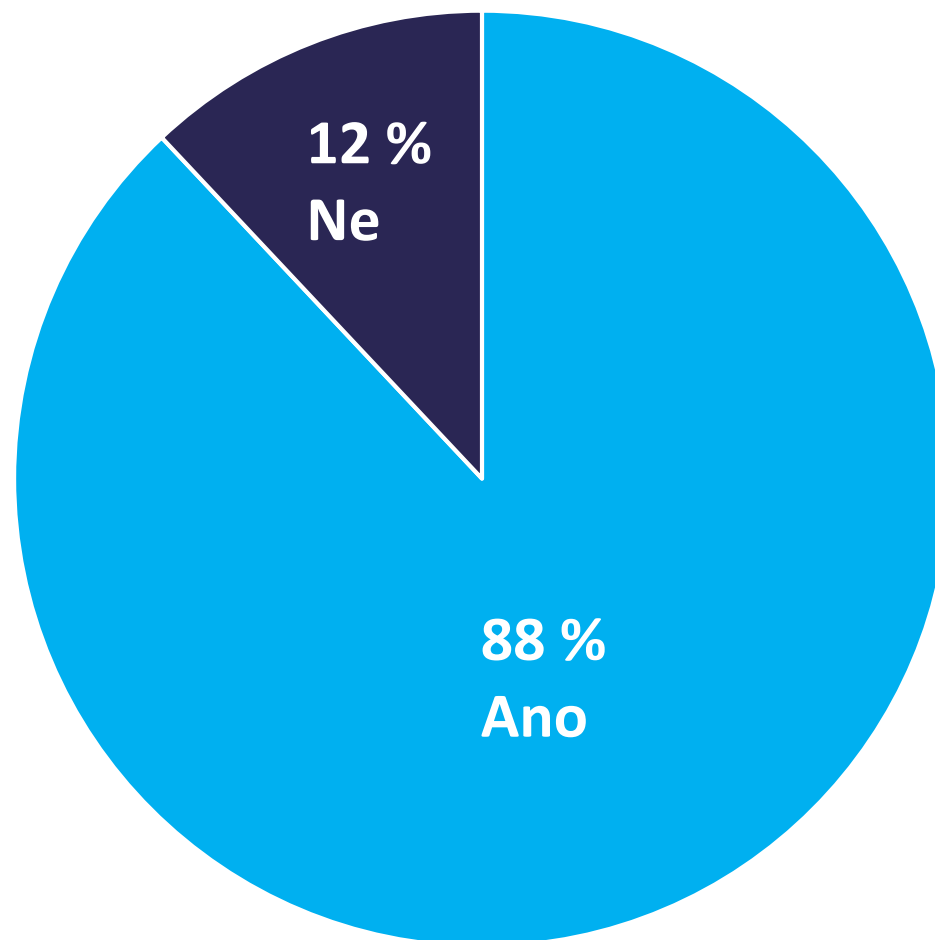
- **Výhled investiční aktivity pro letošní rok zůstal negativní.** Společné šetření ČNB a SP ČR za 4. čtvrtletí 2022 ukazuje na očekávání mírného poklesu celkové investiční aktivity a přetrvávající opatrnost firem, predikce je však oproti minulému šetření lehce příznivější.
- **Situace a možnosti firem se ale často liší a důležité je, že podniky stále chtějí a potřebují investovat.**
- Možnému zlepšení investičních aktivit může pomoci také nabíhající dotační podpora z evropských fondů.

(Zdroj: Společné šetření ČNB a SP ČR za 4. čtvrtletí 2022)

Zdražování energie nadále patří mezi nejčastější problémy firem

- **Firmy se mj. snaží s energií šetřit a rozvíjet vlastní zdroje energie.** Investice do energetických úspor plánuje 59 % firem, 39 % podniků chce investovat do vlastních obnovitelných zdrojů energie.
- **63 % podniků také plánuje využít opatření ke snížení cen energie (zejm. zastropování cen elektřiny, plynu).**
- **Opatření ke snížení cen energie pro firmy vítá 88 % podniků.** Mají k němu ale výhrady. Podle některých firem je cenový strop je příliš vysoko. Firmy ve svých připomínkách také uvádějí, že by upřednostnili jednotná opatření v celé EU, stěžují si i na rozdílné podmínky pro firmy různých velikostí.

Souhlasíte s opatřeními ke snížení cen energie pro firmy? (N=111)

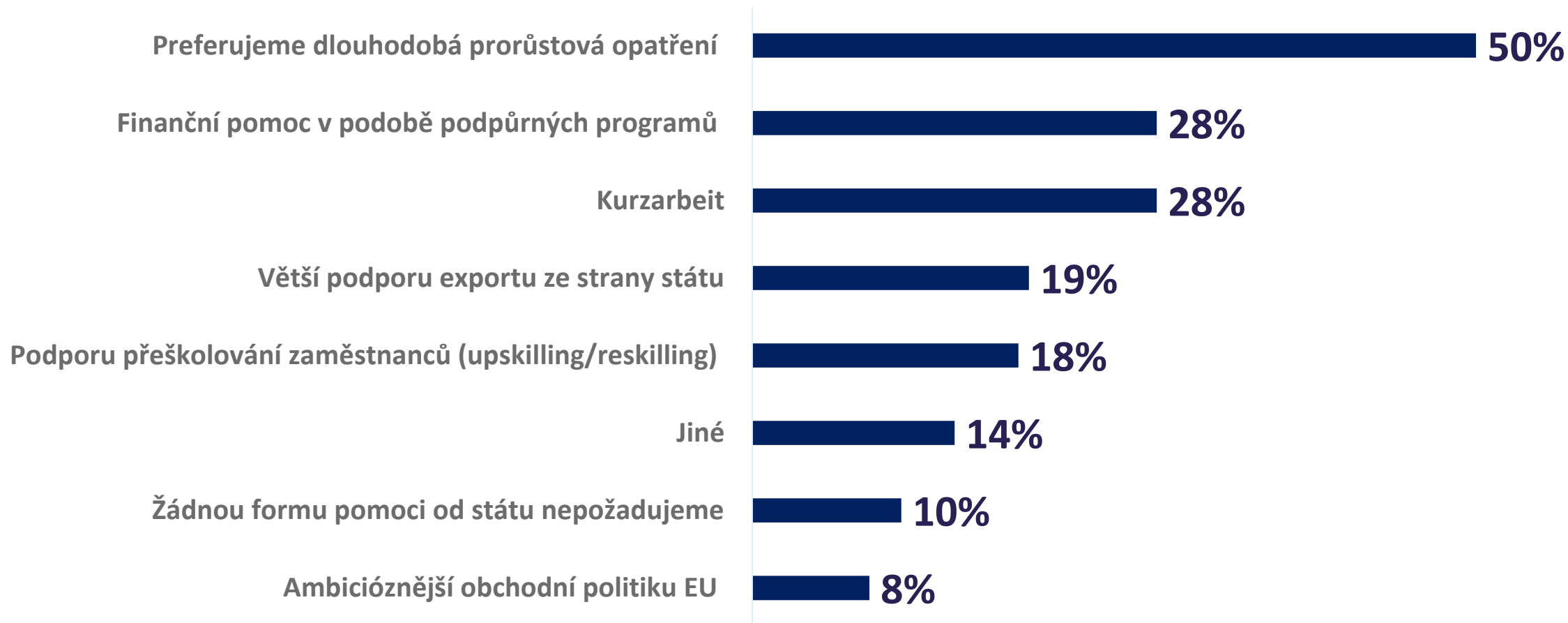
Jaká opatření ze strany státu plánujete v roce 2023 využít (v souvislosti s dopady války na Ukrajině a energetickou krizí)? (N=136)

Firmy by uvítaly dlouhodobá prorůstová opatření

- **Firmy i přes výhrady vítají i další vládní podpůrná opatření a programy, která jim mají ulehčit současnou složitou situaci.** Polovina podniků ale uvedla, že pro další opatření preferuje dlouhodobá prorůstová opatření namísto nejistých krátkodobých řešení.
- V tomto směru by firmy ocenily zejména cílenou státní podporu exportu na nové trhy, dlouhodobou podporu aplikovaného výzkumu a vývoje včetně možnosti daňových odpočtů, rozjetí programů investiční podpory nebo celkové zlepšení přístupu státní správy k podnikatelům.

Jaká další opatření byste ze strany státu v tomto roce uvítali (v souvislosti s dopady války na Ukrajině a energetickou krizí)? (N=136)

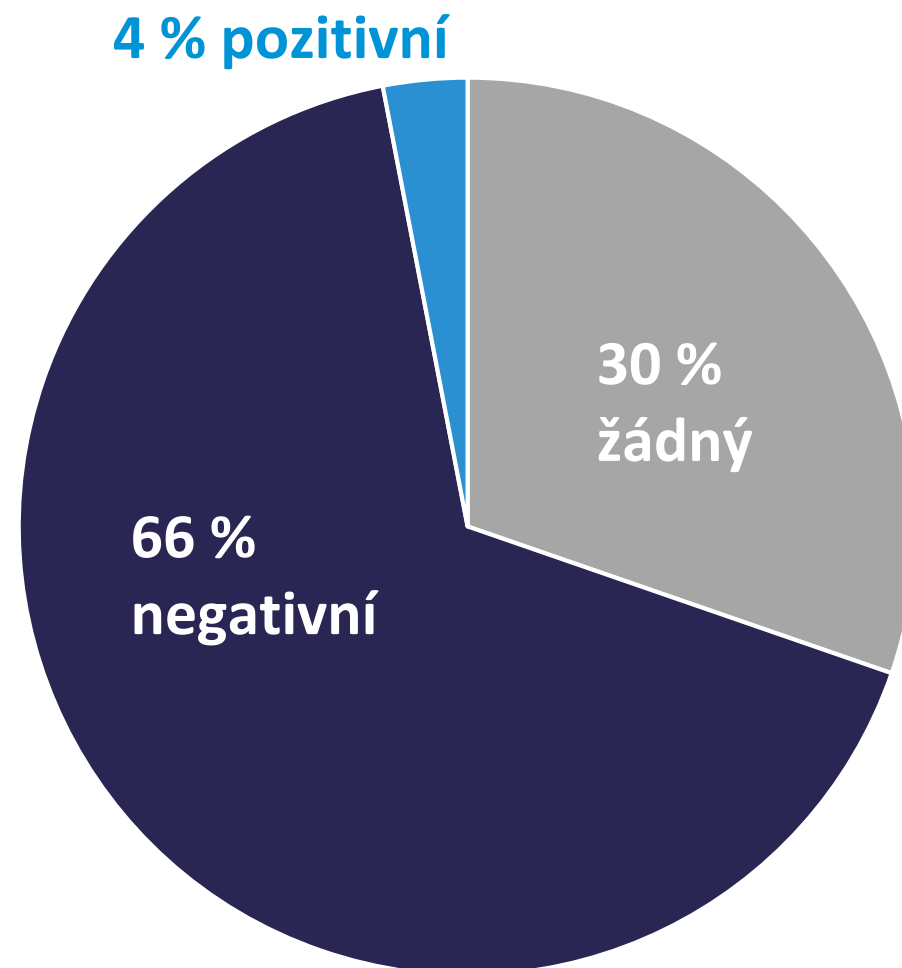
Při konsolidaci veřejných financí musí stát začít u sebe

- **Firmy jsou proti případnému zvyšování daňové zátěže. Za určitých podmínek by vyjádřila ochotu akceptovat zvyšování daní pouze třetina podniků.**
- **Zároveň podle firem ale záleží na tom, jaké konkrétní daně by se vláda rozhodla zvýšit, v jaké výši a nastavení, co by za to nabídla a zda by to bylo spojeno také s jinými, vážně mířenými snahami konsolidovat státní rozpočet.**
- **Podniky totiž upozorňují na to, že šetřit by měl v první řadě začít stát, než zavede nějakou daňovou novinku, která firmy i občany zbytečně zatíží.**

Válka na Ukrajině přímo či nepřímo dopadla na většinu firem

- **Válka na Ukrajině měla doposud negativní dopad na podnikání dvou třetin firem.** Jako nejčastější faktory firmy uváděly zdražování energie, problémy s logistikou, pokles poptávky, narušení dodavatelských řetězců, zdražování surovin a materiálů či ztrátu trhů nebo zákazníků v Rusku, Bělorusku či na Ukrajině.
- **Firmy jsou ochotné zapojit se do poválečné obnovy Ukrajiny. Podílet by se na ni chtělo 60 % firem.** Část z nich ale za předpokladu, že zajištění projektů a jejich proplacení bude garantovat stát/EU.
- Zapojit se chtějí hlavně strojírenské podniky, firmy ze zpracovatelského průmyslu nebo z oboru infrastruktury a dopravy, ale i firmy z dalších odvětví.

Jaký dopad měla do této chvíle na vaše podnikání válka na Ukrajině? (N=119)

Pomoc při obnově Ukrajiny (N=87)

60 % firem se chce zapojit
do poválečné obnovy Ukrajiny.